

Izvođači radova i odšteta za ozljedu na radu – Jeste li vi radnik prema zakonu?

Izvođači radova imaju pristup pravima iz osnove plana odšteta za ozljede na radu ukoliko se smatraju radnicima u skladu s definicijom u članku 5 Zakona o odšteti za ozljedu na radu i postupanju u slučaju ozljeda iz 1981. (*Workers' Compensation and Injury Management Act 1981*) (Zakon).

Važno je da osobe koje angažiraju radnike pod bilo kakvim ugovornim radnim uvjetima provjere imaju li obvezu odštete za ozljedu na radu prema Zakonu.

Samo stoga što je netko opisan kao samozaposlen, ili ima australski poslovni broj, to ne znači da poduzeće ili tvrtka koja ih zapošljava nije odgovorna ni za kakvu ozljedu zadobivenu na radnom mjestu.

Zakon je primjenjiv bez obzira na bilo kakav ugovor kojim je drugačije određeno. U odnosu na izvođače, bilo kakav privatni aranžman o odšteti za ozljede na radu ne znači ništa ako izvođač podnese zahtjev, a zakon ga smatra radnikom.

U Zakonu o odšteti za ozljede na radu, postoje dva glavna dijela definicije radnika:

- Primarna definicija pokriva radnike zaposlene prema ugovoru o radu gdje je jasan odnos poslodavac – zaposlenik.
- Proširena definicija uključuje nezavisne izvođače radova angažirane prema ugovoru o pružanju usluga, gdje su plaćeni za osobni fizički rad ili usluge.

Ugovor o radu

Većina radne snage Zapadne Australije radi prema ugovoru o radu, uključujući:

- radnike s punim i skraćenim radnim vremenom
- povremene radnike
- sezonske radnike i radnike plaćene po komadu
- radnike na plaćama ili nadnicama
- radnike koje nadzire i provjerava poslodavac
- radnike koje poslodavac može otpustiti
- radnike koji rade samo za jednog poslodavca
- radnike s određenim satima rada.

Ukoliko izvođači ili podizvođači ne vode uistinu nezavisno poslovanje i rade prema aranžmanima sličnim zaposlenicima, oni se mogu smatrati radnicima prema primarnoj definiciji.

Sljedeći čimbenici razmatrani zajedno mogu pomoći u određivanju radi li osoba prema ugovoru o radu.

Nadzor

Ako radom upravlja i/ili ga nadzire netko drugi, onda se vjerojatno primjenjuje ugovor o radu. Međutim, ukoliko postoji dogovor o proizvodnji određenog rezultata (i nitko ne upravlja vašim stvarnim radom niti ga nadzire) onda osoba možda ne radi prema ugovoru o radu.

Plaćanje

Ako se plaćanje vrši na osnovu vremena provedenog na poslu, to može upućivati na to da se radi o ugovoru o radu.

Radno vrijeme

Ako je radno vrijeme navedeno u ugovoru, to ukazuje na postojeću kontrolu i nadzor te to može biti znak ugovora o radu.

Pravo zapošljavanja drugih osoba

Ako imate pravo delegirati svoj posao i zapošljavati druge da za vas obave posao, onda je manje vjerojatno da se radi o ugovoru o radu.

Oprema

Što više materijala i opreme se osobi stavlja na raspolaganje za rad, to je vjerojatnije da je zaposlena prema ugovoru o radu.

Raskid

Pravo otpuštanja radnika ukazuje da jedna strana ima kontrolu nad provođenjem rada druge strane i ugovor o radu postoji.

Ugovorne odredbe

Ukoliko postoji ugovor koji navodi da se radi o odnosu nalogodavca i izvođača radova, to ne znači da je takav odnos priznat u zakonu o odšteti za ozljede na radu. Ukoliko svi čimbenici ukazuju na to da je odnos ugovor o radu, onda odredbe ugovora kojim je zaključeno suprotno nisu obvezujuće. Međutim, ako je odnos nejasan, onda je izričita odredba u ugovoru valjana prema zakonu.

Čak i ukoliko niste zaposleni prema ugovoru o radu, možete se još uvijek smatrati radnikom prema proširenoj definiciji.

Ugovor o pružanju usluga

Možete raditi prema ugovoru o pružanju usluga. Takvi aranžmani primjenjuju se na mnoge nezavisne izvođače i podizvođače.

Dva glavna čimbenika određuju je li osoba radnik prema proširenoj definiciji:

1. Morate biti angažirani od nekog drugog kako biste radili za svrhu njihovog obrta ili poslovanja, a vi izvodite stvarne aktivnosti tog poslovanja (na primjer, krovopokrivački podizvođač angažiran od strane tvrtke koja se bavi pokrivanjem krovova). Ili, vi radite na učinkovitom provođenju poslodavčevog obrta ili poduzeća (na primjer, izvođač angažiran za zamjenu ograde na ovčarskoj farmi).
2. Novac koji dobivate mora u osnovi pokrivati vaš osobni fizički rad ili usluge. Bitna pitanja koja treba uzeti u razmatranje uključuju:
  - jeste li opskrbljeni postrojenjem i opremom
  - jesu li stavljeni na raspolaganje dodatni rad ili osoblje
  - pružaju li se administrativne ili druge usluge koje nisu usmjerene na stvarni posao (poput izrade nacрта, pisanja na pisaćem stroju i tajničkih usluga).

Činjenica da primete plaću iz nekog drugog razloga dodatno pružanju fizičkog rada ili usluga, ne znači da se ne smatrate radnikom prema proširenoj definiciji. Međutim, svaki drugi razlog mora biti neznatan u usporedbi s plaćanjem koje dobivate za fizički rad ili usluge.

Primjeri ljudi koji rade prema ugovoru o pružanju usluga i vjerojatno se mogu smatrati radnikom uključuju:

- Izvođače ili podizvođače koji izvode stvarne radove (na primjer, zidanje ili žbukanje) u poslodavčevom obrtu ili poslovanju (to jest za graditelja).
- Izvođače ili podizvođače koji izvode radove (na primjer izrada ograde) za učinkovito provođenje poslodavčevog obrta ili poslovanja (to jest za uzgajivača stoke).

U svakom slučaju, ako izvođač ili podizvođač ne dobavlja materijale niti zapošljava druge radnike te je u osnovi plaćen za osobni fizički rad ili usluge, bit će vjerojatno definiran kao radnik.

Stoga, čak i kad upotrebljavate vlastite alate, a to nije veliki čimbenik za ono za što ste plaćeni, još uvijek možete biti definirani kao radnik.

Međutim, ukoliko dobavljate mnogo materijala i/ili zapošljavate radnike, nije vjerojatno da će vas se smatrati radnikom.

Zajednička odgovornost

Zakon također štiti podizvođače angažirane u ugovornom aranžmanu koji uključuje više od jednog poslodavca.

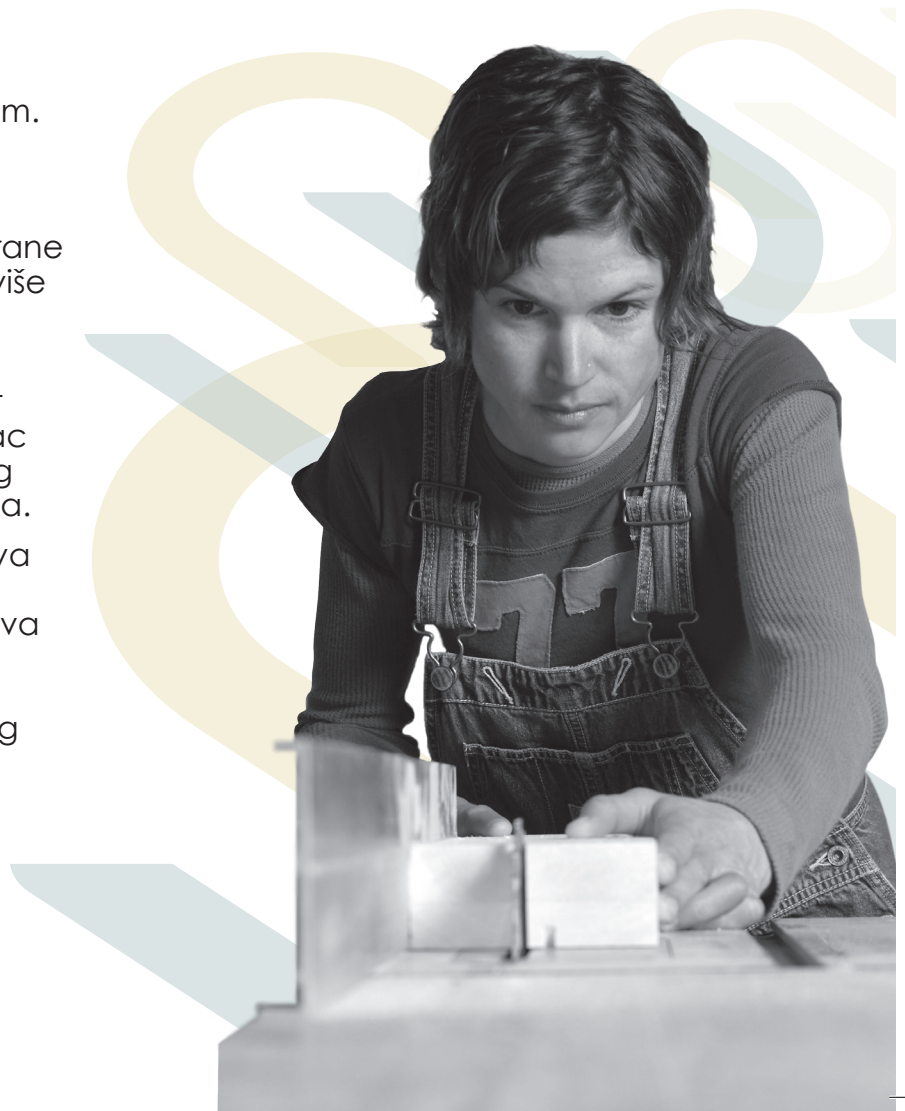
Ukoliko glavni poslodavac angažira izvođača radova da radi za njegov obrt ili poduzeće, onda se i glavni poslodavac i izvođač smatraju poslodavcima svakog radnika kojeg izvođač radova zapošljava.

Glavni poslodavac i svaki izvođač radova moraju uzeti osiguranje za odštetu za ozljedu na radu za radnike koje zapošljava izvođač radova. Ukoliko se podnosi zahtjev za odštetu za ozljedu, radnik može potraživati odštetu bilo od glavnog poslodavca, od izvođača radova ili od obojice.

Glavni poslodavci bit će odgovorni samo ako je rad bio izravno vezan uz njihovo poslovanje i ozljeda se dogodila na njihovom radnom mjestu ili radom mjestu pod njihovom kontrolom ili upravljanjem.

To se primjenjuje do kraja ugovornog lanca. Na primjer, ukoliko glavni izvođač na gradilištu zapošljava razne izvođače, koji zapošljavaju podizvođače, onda su sve strane (glavni poslodavac, izvođač i podizvođač) odgovorne za pokriće svih radnika koje podizvođač zapošljava. Ukoliko jedan od podizvođačevih radnika pretrpi ozljedu na radu, odštetni zahtjev može se uputiti glavnom poslodavcu, izvođaču ili podizvođaču.

Stoga poslodavci moraju biti sigurni da izvođači posjeduju važeće police osiguranja za ozljede na radu, a svi radnici moraju provjeriti imaju li oni odgovarajuće pokriće.

Poslodavci ne smiju izbjegavati odštetu za ozljedu na radu

Kako bi pomogli osigurati da radnici budu pokriveni odštetom za ozljede na radu, zakoni zabranjuju poslodavcima sklapanje ugovora kojima se izbjegava odšteta za ozljede na radu (tj. praksa u kojoj se od pojedinaca zahtijeva da osnuju vlastitu tvrtku kao uvjet za dobivanje ugovora za radove).

Primjeri dogovora o izbjegavanju

Prethodno zaposleni radnik

Tvrtka CWKG Engineering sa zavarivačem koji je kod njih prethodno bio zaposlen prema ugovoru o radu zaključuje ugovor za zavarivanje čeličnih okvira za pokrivanje krovova.

Prema novom dogovoru zavarivač pruža u biti slične usluge kao i prije kad je bio zaposlen u tvrtci CWKG Engineering, no te usluge pruža u ime posebne tvrtke kao direktor ili zaposlenik, radeći u biti za CWKG Engineering. Tako obavljen posao također je izravno dio poslovanja tvrtke CWKG Engineering (tj. prerada metala).

Ako dođe do ozljede, CWKG Engineering) će biti odgovorna za plaćanje odštete zavarivaču i ispunjenje obveza u okviru povratka na posao ukoliko bude potrebno.

Radnik koji nije bio prethodno zaposlen

Tvrtka Morrissey Cleaners poziva na podnošenje ponuda registriranih tvrtki za pružanje usluga čišćenja klijentima. Morrissey Cleaners nagoviješta da nije odgovorna za odštetu za ozljede na radu prema ugovornom dogovoru za bilo koju tvrtku koja dobije natječaj za ugovor.

Podnositelj ponude, gospodin Brookes, osniva tvrtku pod imenom PB Pty Ltd, registrira sam sebe kao direktora i PB Pty Ltd dobiva ugovor. Dok je ugovor na snazi, g. Brookes u načelu radi za.

Morrissey Cleaners – rad koji je izravno dio poslovanja tvrtke Morrissey Cleaners (tj. industrijsko čišćenje).

Ukoliko dođe do ozljede, tvrtka Morrissey Cleaners bit će odgovorna za plaćanje odštete g. Brookesu i ispunjenje obveza u okviru povratka na posao ukoliko bude potrebno.

WorkCover WA

2 Bedbrook Place
Shenton Park WA 6008

Telefon: (08) 9388 5555
Telefaks: (08) 9388 5550
Savjetodavne službe: 1300 794 744
Teleprinter (TTY) (za osobe oštećena sluha): (08) 9388 5537

E-pošta: postmaster@workcover.wa.gov.au
Internetska stranica:
www.workcover.wa.gov.au

O WorkCover WA

WorkCover WA je vladina agencija odgovorna za nadzor sustava odštete za ozljede na radu i upravljanje ozljedama u Zapadnoj Australiji (Western Australia).

To uključuje nadzor sukladnosti sa Zakonom o odšteti za ozljedu na radu i postupanju u slučaju ozljeda iz 1981. (*Workers' Compensation and Injury Management Act 1981*), informiranje i obrazovanje radnika, poslodavaca i ostalih o odšteti za ozljede na radu i postupanju u slučaju ozljeda, te pružanje nezavisnog sustava za rješavanje sporova.

Odricanje od odgovornosti

Važna napomena: Ove informacije ne smiju se smatrati pravnim savjetom. Za potpune detalje proučite Zakon ili zatražite vlastiti pravni savjet. Da li se netko smatra "radnikom" prema Zakonu ovisi o nizu okolnosti u svakom pojedinom slučaju. Stoga WorkCover WA ne može pružiti konačni savjet o svakom pojedinačnom odnosu zaposlenja. Iako su ove informacije pažljivo sastavljene, izmjene i dopune zakona te odluke donesene od Uprave za rješavanje sporova (Dispute Resolution Directorate) i nadležnih sudova mogu promijeniti tumačenje zakona koji utječu na pokriće za izvođače. Imajte na umu da se presude i odluke drugih regulatornih tijela (na primjer Australijske porezne uprave (Australian Taxation Office)) ne primjenjuju u odnosu na odgovornosti i obveze pokrića izvođača za odštetu za ozljede na radu.

2 Bedbrook Place
Shenton Park
Western Australia 6008
www.workcover.wa.gov.au
wa.gov.au

telefon
telefaks
savjetodavne službe
TTY
e-pošta

08 9388 5555
08 9388 5550
1300 794 744
08 9388 5537
postmaster@workcover.wa.gov.au